

**ÍGY JÖTTEK:
IDENTITÁSKERESÉS ÉS (ÖN)REFLEXIÓ
A 20. SZÁZADI KULTÚRÁBAN**

**A FILM-, MÉDIA- ÉS KULTÚRAELMÉLET
DOKTORI PROGRAM KONFERENCIÁJA**

2023. június 8.
ELTE BTK, főépület, -137-es terem
Megnyitó: 9.00

ELTE | BTK
BÖLCSÉSZETTUDOMÁNYI KAR

PROGRAM

■ **I. SZEKCIÓ: 9.10 – 10.30**
FILM, IRODALOM, GENERÁCIÓK, RÉGIÓK
SZEKCIÓVEZETŐ: MARGITHÁZI BEJA

Milojev-Ferkó Zsanett: **Így jöttek**
– **Felnövekedés-történetek a magyar új**
hullámban

Benedek Anna (online): **Fiatal, egészséges**
és szép – A magyar irodalom „ifjúsági
problémája” a hetvenes és nyolcvanas évek
fordulóján

Köllő Killa: **Premierje legközelebb**

Bartal Dóra: **Regionális intézmények szerepe**
a kelet-európai dokumentumfilmes kánon
kialakításában

■ **II. SZEKCIÓ: 10.50 – 12.10**
FILM, ELMÉLET, TÖRTÉNET
SZEKCIÓVEZETŐ: VINCZE TERÉZ

Lubianker Dávid: **Önremake és szerzőiség**
a filmtörténetben

Fejes-Jancsó Dorottya: **Nem minden csillog, ami**
Bollywood – Filmek a nacionalizmus
szolgálatában

Vécsey Virág: **Ember és természet viszonyának**
változásai az animációs filmekben a 20. század
második felétől napjainkig

Zelal Berfin Tataroglu: **Affective Cinematic**
Encounters – Feminist Cinema and Ethics

PROGRAM

■ **III. SZEKCIÓ: 13.00 – 14.40**
MŰVÉSZETEK TÖRTÉNETEI: KISEBBSÉGEK,
ÚJ MÉDIUMOK, ÖNÉLETRAJZISÁG
SZEKCIÓVEZETŐ: MÜLLNER ANDRÁS

Dohi Gabriella: **Futókör a Gárdos Mariska utcában –
Munkásnők sajtórepresentációja a 20. század első
harmadában: az újságíróknak**

Gaján Éva: **A Vajda Lajos Stúdió és a „három T”
politikája – Helyi szubkultúrák virágzása a késő
Kádár-korban Szentendrén**

Varga Krisztina (online): **A roma képzőművészet
fogalmának megalapozása**

Barkóczy Flóra: **Az interaktivitás látszata –
A kilencvenes évek internet-alapú művészetének
problémái**

Demeczky Ádám: **„mert az ember hóhér, és a test a
háza” – Kortárs önéletrajzok viszonya egy
életművön belül**

■ **IV. SZEKCIÓ: 14.50 – 16.30**
EMLÉKEZETPOLITIKA, PROPAGANDA,
MARKETING
SZEKCIÓVEZETŐ: HAMMER FERENC

Nagy Mercédesz: **Az Új Kína kulturális percepciója
Magyarországon**

Laborczi Dóra: **A Sztehlo-gyermekmentés
emlékezetpolitikai dimenziói**

Kövesdi Veronika: **A fogyasztás kultuszai**

Cakir Somlyai Özge: **From Fourth to Fifth Power –
Reimagining Journalism and Navigating the New
Media Landscape**

Bátorfy Attila: **Az adatok grafikus ábrázolásának
magyarországi története – Kutatási eredmények**

I. SEKCIÓ

Milojev-Ferkó Zsanett:
Így jöttek – Felnövekedés-történetek a magyar új hullámban

Előadásomban a magyar új hullámban megjelent fiatalokról szóló változás-történetek jellemzőit mutatom be egy szerzői film szoros olvasásán keresztül. Ezeknek a történeteknek az a sajátosságuk, hogy bennük „a hős változása szüzséképző jelentőségre tesz szert” (Bahtyin), valamint a protagonista változása reflektál arra történelmi-társadalmi transzformációra is, amely a kádári konszolidáció enyhülő politikai klímájával köszöntött be a magyar történelembe a diktatórikus Rákosi-rendszert követően. Azt állítom, hogy ezek a történetek arra is reflektálnak, hogy az államszocializmus megjelenése érettebb politikai berendezés az ötvenes évekhez képest, és ezt a kultúrpolitikának kedvező interpretációt a fiatal rendezők sokszor kritikai élel ábrázolják. Ezek a változás-történetek a magyar film történetében megjelenő filmnyelvi transzformáció katalizátorai is egyben: a szerzők a fiatalokról szóló felnövekedés-történetekben a klasszikus és a szocialista-realista megoldások helyett modern megoldásokkal élnek, így munkáik a korszak film-történeti/filmnyelvi változásait is támogatják.

Kulcsszavak: magyar filmtörténet, fiatalok, felnövekedés-történet, új hullám, modernizmus

Benedek Anna (online):
Fiatal, egészséges és szép – A magyar irodalom „ifjúsági problémája” a hetvenes és nyolcvanas évek fordulóján

Az előadás középpontjában a hetvenes évek végén és a nyolcvanas évek elején átalakuló irodalmi mező történetének egyik epizódja áll: az 1979 augusztusában megrendezett siklói találkozó felidézése kapcsán és ürügyén arra keresem a választ, hogyan lépett színre a magyar irodalmi életben az új nemzedék, mit jelentett a „fiatal irodalom”, kik és hogyan alakították az újabb kánont/kánonokat, és kik voltak azok a szerzők, melyek voltak azok az irányok, amelyek a mező periferiájára szorultak.

Tágabb kontextusban azt igyekszem megmutatni, hogy milyen generációs és intézménytörténeti változások befolyásolták a rendszerváltozást megelőző évtizedet, hogyan alakult a hatalom által támogatott, túrt és hosszú ideig tiltott szerzők és műveik sorsa, s hogy mi tette lehetővé e hatalmi mechanizmusok megváltoztatását.

Kulcsszavak: fiatal irodalom, rendszerváltozás, irodalmi mező

I. SEKCIÓ

Köllő Killa: Premierje legközelebb

A filmtörténet legelső trailere már több mint 100 éves és Amerikában készítették. Legalábbis így tudjuk, mert a filmelőzetesek történetét ott írták meg. Készültek disszertációk arról, hogy hogyan alakult a trailerek narratívája az idők során, illetve a recepcióelmélet oldaláról is: mikor mit gondoltak az amerikai filmkészítők a nézőről. De mi a helyzet a magyar előzetesekkel? Az előadásban az 1930–40-es évek amerikai és magyar előzeteseit hasonlítom össze. Sokszor közös volt bennük az üzenet („bármivel megtörténhet”), viszont sok mindenben mégis teljesen más attitűdöt feltételeztek a közönségről. A befogadás-elméleteket segítségül hívva azt vizsgálom meg, hogy miben különbözött ebben a korszakban a két ország közönségképe, és ez alapján arra is megpróbálok következtetni, mit várhattak a nézők a filmekről.

Kulcsszavak: trailer, filmelőzetes, filmtörténet, forgalmazás, műfaji film, közönség, recepcióelmélet

Bartal Dóra: Regionális intézmények szerepe a kelet- európai dokumentumfilmes kánon kialakításában

A kelet-európai régió dokumentumfilmjei nemcsak a hazai és nemzetközi elismertségért, hanem a globális és európai piacokból való részesedésükért is versenyeznek. Vallejo és Elsaesser megállapította, hogy a hegemon centrum filmfesztiváljai és intézményei jelentősen befolyásolták a kánon és a filmpiac átalakulását. Az előadásomban viszont a periférián lévő filmes szervezetek kontextusán keresztül vizsgálom meg a kánonalkotás politikai és intézményes kereteit. Céлом, hogy bemutassam a prágai székhelyű Institut dokumentárního filmu kiemelkedő szerepét a kelet-európai dokumentumfilm kánon kialakításában és a hangsúlyt az IDF két tevékenységére helyezem: az East Silverre és a Kinedokra. A kritikai kultúrakutatás és Bourdieu „legitim kultúra” és „szimbolikus uralom” fogalmainak megközelítésével megvizsgálom az IDF törekvéseit a kelet-európai dokumentumfilmes brand létrehozására. Vajon az IDF-et a bebocsátás politikája motiválja, vagy újra tudja definiálni a kánont?

Kulcsszavak: kelet-európai film, dokumentumfilm, kánon, filmintézmények, fesztiválok, forgalmazás

II. SZEKCIÓ

Lubianker Dávid: **Önremake és szerzőiség a filmtörténetben**

A filmes szerzőiség és az önremake fogalmi szorosan összefonódtak a szakirodalomban. Noha a leginkább ipari kategóriaként meghatározható remake-gyakorlat és a visszatérő megoldások mintázatait elsősorban esztétikai szempontból elemző szerzői elmélet kölcsönhatása nem feltétlenül egyértelmű, az önremake-rendezők saját korábbi produkciói alapján készített újrafilmjei egyaránt képesek érvényesíteni az ipari és személyes alkotói szempontokat. Hiszen mindkét kontextus filmáncolatok kapcsolódási pontjai alapján konstruálja meg a variációk által meghatározott eredetiség koncepcióját. Jean Renoir elhíresült kijelentését idézve: „egy rendező egész életében egyetlen filmet forgat újra, amit folyamatosan részeire bont, majd ismét összerak”. Az előadás Olivier Assayas *Irma Vep* című filmje és a belőle készített HBO sorozat példáján keresztül vizsgálja az alkotószerepek változását a szerzői pozíciót explicitté tevő (ön)remake-gyakorlat történeti fejlődése során. Assayas önreflexív sorozata a különböző kontextuális tényezők befolyására és az ezektől függetleníthető művek kortárs értelmezési stratégiáira világít rá a dekonstruktív metanarratíva hálózatos összefüggésrendszerén keresztül.

Kulcsszavak: (ön)remake, szerzőiség, Olivier Assayas, Irma Vep, filmtörténet, önreflexió

Fejes-Jancsó Dorottya: **Nem minden csillog, ami Bollywood – Filmek a nacionalizmus szolgálatában**

Habár Bollywood neve egybeforrt a teátrális, érzelmes, giccses, zenés filmek sokaságával, amelyek a kelet egzotikumát biztosítják a nyugati közönség számára; valójában hiba lenne azt feltételezni, hogy India legnagyobb populáris filmipara „pusztán” ennyit tud nyújtani. Jelen kutatás központjában egy olyan műfaj vizsgálata áll, amely talán utolsóként merülne fel a bollywoodi sztereotípiákról szóló diskurzusokban: a háborús film. Ezen filmek szemléletes lenyomatait képezik az Indiában uralkodó politikai ideológiáknak, amelyek közül a kutatás az időszakosan újra és újra felbukkanó nacionalista nézeteket állítja középpontba. Jelen előadás során a hindutva néven elterjedt mozgalom és ideológia filmes reprezentációját fogom bemutatni két alkotás elemzésének segítségével. Ezek pedig az 1997-ben robbanásszerű sikerrel megjelent *Border* (J. P. Dutta) és 2021-ben bemutatott „párja”, a *Bhuj: The Pride of India* (Abhishek Dudhaiya) című filmek, amelyek éppen olyan módon reprezentálják a bemutatásuk között eltelt huszonnégy évet, mint az a politikai szemléletek tekintetében érzékelhető.

Kulcsszavak: Bollywood, India, nacionalizmus, hindutva, háborús film

II. SZEKCIÓ

Vécsey Virág:
**Ember és természet viszonyának
változásai az animációs filmekben a 20.
század második felétől napjainkig**

Disszertációm két kutatási kérdés köré rendeződik. Egyfelől azt vizsgálom, hogyan változott történetileg az 1960-as évektől napjainkig ember és természet viszonyának reprezentációja az animációs filmekben. Másfelől arra kérdezek rá, hogy ezek az időbeli változások mennyiben tekinthetők homogénnek és politikai rendszerektől függetlennek az (egykori) keleti blokk és a demokratikus nyugat országainak animációs filmjeit összevetve. Kutatásom tehát az ökológia kulturális logikájának (Rust, 2013) változásait vizsgálja időben és térben két politikai- gazdasági rendszer és azok változásai tükrében. Kiinduló feltételezésem szerint nemcsak időben változott ember és természet univerzálisnak és globálisnak tételezett viszonya és annak reprezentációja, hanem a 20. század második felét meghatározó politikai, társadalmi ideológiákhoz köthetően is. A kutatás teoretikus hátterét az ökokritika és azon belül is a filmes ökokritika (ecocinema – „ökomozi” –, Scott Macdonald, 2004) elméleti keretei adják. E paradigma segítségével elemzem három nagy múltú (animációs) filmes fesztivál rövidfilmes díjazottjait 1960-tól 2023-ig. Ezek az Oscar, az Annecy animációs filmfesztivál és a zágrábi Animafest.

Kulcsszavak: ökomozi, animáció, ökokritika, környezeti kommunikáció, reprezentáció

Zelal Berfin Tataroglu:
**Affective Cinematic Encounters
– Feminist Cinema and Ethics**

The present research explores the relationship between feminist cinema and ethics by focusing on the feminine tones often felt but cannot be clearly defined. This dissertation considers feminine sensibility as an aesthetic awareness and modes of sensory perception to avoid attributing such socially, politically, and ideologically constructed phenomena to a gender. Since the definition of feminist film implies a dialogue between the viewer and film as it can address them as feminists, the research will focus on how feminist films can position viewers as ethical subjects with their judgments. While it is challenging to remark on a set of elements that evoke feminine sensibility exclusively used by directors, ethics can offer a broader and more dynamic framework to apply each film without neglecting the role of aesthetic choices made by the author. Therefore, the research will analyze how directors use discursive and formal elements that evoke feminine sensibilities and ethical sensitivities.

Keywords: feminist cinema, feminist film theory, spectatorship, ethics, affect

III. SZEKCIÓ

Dohi Gabriella:
**Futókör a Gárdos Mariska utcában
Munkásnők sajtórepresentációja a XX.
század első harmadában: az újságírók**

Dolgozatomban a munkásnőmozgalom sajtóját kutatom médiatörténeti és nőtörténeti szempontból. A mostani előadásban a lap újságíróit vizsgálom részletesebben. A századfordulón már szép számmal voltak női lapok a piacon, de csak egyetlen, a *Nőmunkás* fordult a munkásnők felé, szólította meg őket és tematizálta problémáikat. A politikai ideológiát is disszemináló lap szerzői gárdája rendkívül heterogén. Köztük van Aranyossi Magda, a jómódú családba született asszimiláns zsidó nő, Gárdos Mariska, egy óbudai hajómunkás lánya, aki már 11 évesen szociáldemokrata gyűléseken lépett fel és a parasztasszony Túri Istvánné Cseh Viktória, falujában az egyetlen, aki a frontról érkezett leveleket el tudta olvasni, és az így tudomására jutott sorsokat a *Nőmunkás* hasábjain a nyilvánosság elé tárta.

Kulcsszavak: Nőmunkás, munkásnő, munkásnőmozgalom, cseléd, újságíró, parasztasszony

Gaján Éva:
**A Vajda Lajos Stúdió és a „három T”
politikája – Helyi szubkultúrák virágzása
a késő Kádár-korban Szentendrén**

Az 1970–80-as években Szentendrén központi elgondolások alapján, intenzíven fejlesztették a kulturális életet és a turizmust. Ugyanakkor az állami intézmények hatókörén kívül is létrejöttek spontán szerveződések, különböző mértékben együttműködve vagy összeütközésbe kerülve a hatalommal. Közülük elsősorban a VLS példáján keresztül szeretném megvizsgálni, hogy Szentendre ebben az időszakban miért volt ideális helyszín a művészek, művészeti intézmények számára. Esetükben hogyan maradhatott fenn az alapvetően konzervatív közegben egy radikálisan újító szemléletű, neoavantgárd művészcsoporthoz? Feltevésem szerint közrejátszottak ebben – a felső szintű politikai akaraton kívül – Szentendre kulturális hagyományai, a kisvárosra jellemző átláthatóság és megengedő légkör, a helyi vezetők paternalisztikus liberalizmusa és kézivezérléses módszerei. Emellett fontos volt a VLS alapítóinak kompromisszumkészsége, kitartása, szervezőkészsége, kiterjedt kapcsolatai, s végül (de nem utolsósorban) a csoport tagjainak kiemelkedő művészi teljesítménye. Dolgozatomban ezeknek a tényezőknek a szerepét, súlyát vizsgálom.

Kulcsszavak: Vajda Lajos Stúdió, neoavantgárd, „amatőr művészet”, helytörténet, emlékezetkutatás, társadalmi tér, kumulatív kulturális evolúció, részvételiség, kisebbségi és többségi reprezentáció, integráció

III. SEKCIÓ

Varga Krisztina (online): **A roma képzőművészet fogalmának megalapozása**

Az előadásomban a roma képzőművészet fogalmának megalapozását vizsgálom. Áttekintem az 1979-es *Autodidakta Cigány Képzőművészek Országos Kiállítását* megelőző lényegesebb mozzanatokat. Azt feltételezem, hogy a kiállítás több külső együttható szerencsés konstellációja miatt valósulhatott meg: a roma művészek ébredése, a roma értelmiség kultúrán keresztüli megmutatkozása, a művészettörténészek kivételes érdeklődése a (korabeli terminussal) „naiv” művészet iránt, a Népművelési Intézet munkatársainak szabad mozgástere. Ezek mind-mind elengedhetetlen tényezői voltak a tárlat létrejöttének. A több szálon futó, párhuzamos folyamatok találkozásakor tudtak a roma művészek a hazai intézményes keretek között bemutatkozni és a roma képzőművészet fogalmának helyet teremteni.

Kulcsszavak: roma képzőművészet, intézményesülés, naiv művészet, Népművelési Intézet

Barkóczi Flóra: **Az interaktivitás látszata – A kilencvenes évek internet-alapú művészetének problémái**

Az 1990-es évek médiaművészeti diskurzusának egyik gyakran használt fogalma az *interaktivitás* volt. A digitális környezet számítógép- és internethasználathoz kötöttsége a médiumok természetéből adódóan megalapozta a médiaművészeti alkotások interaktív jellegét (Manovich, 2001), ezáltal új lehetőségeket kínálva az alkotó és befogadó közti kommunikáció dinamizálására. Az interaktivitás ideája mint a befogadó aktív részvétele a műalkotás interpretációs folyamatában és kontextusának alakításában azonban nem a digitális technológia megjelenéséhez köthető: a művészettörténet kezdete óta az alkotói intenció szempontjaként lépett fel, az avantgárd mozgalmak megjelenésével pedig kiemelt hangsúlyt kapott. A digitális művek, és ezen belül az internet-alapú munkák sajátossága, hogy a részvétel tér- és időbeli korlátai radikális módon átalakulhatnak, akár teljesen megszűnhetnek. Ugyanakkor a 90-es évek web-alapú képzőművészeti munkáinak példája azt mutatja, hogy a technikai meghatározottság sok esetben éppen a valós interaktivitást akadályozta. Az előadás azt a kérdést járja körül, mennyiben játszottak szerepet a 90-es évekbeli interaktív web-alapú művek az alkotók és befogadók közti párbeszéd aktivizálásában.

Kulcsszavak: interaktivitás, médiaművészet, internet, digitális kultúra, 1990-es évek

III. SZEKCIÓ

Demeczky Ádám:
**„mert az ember hóhér, és a test a háza”
Kortárs önéletrajzok viszonya egy
életművön belül**

Előadásom célja megtenni a kezdőlépést afelé, hogy az egy életművön belüli memoárok egymáshoz való viszonyát kutassam. Jelen pillanatban úgy látom, hogy az elbeszélő és a szerző egyéni és kollektív identitáshoz fűződő viszonyának vizsgálata az a megközelítés, ami a legjobb magyarázó erővel bírhat, és igazán fontos kérdéseket vethet fel a tervben szereplő több részes autofikciós művekkel kapcsolatban. Úgy gondolom továbbá, hogy itt – ahogyan az önéletrajzi művek értelmezése során általában is –, figyelembe kell vennünk a szerző pozícióját is, és így foglalkozni például azzal, hogy mi a viszony egy elsőkötetes, és egy befutott író önéletrajzi műve között.

Kulcsszavak: önéletrajz, kortárs, autofikció, sorozat, kollektív identitás

IV. SZEKCIÓ

Nagy Mercédesz:
**Az Új Kína kulturális percepciója
Magyarországon**

Az előadás – és egyben a disszertáció – Kína és Magyarország kulturális kapcsolatának kutatásához és megértéséhez kíván hozzájárulni. Fókusza arra az 1949-es, a Kínai Népköztársaság kikiáltása utáni rövid időszakra kerül, amelyben a II. világháború vége és a hidegháború kezdete miatt szinte cezúraszerűen megváltozott a Kínáról való magyarországi gondolkod(tat)ás. Az addig jószérivel „egzotikus távoli világ” drámai hirtelenséggel közvetlen politikai szövetségessé vált: a „Népi Kína” „baráti ország” lett. E tény természetesen nem jelentett egyet azzal, hogy a magát máig Középső Birodalomnak nevező, gyökeresen más kulturális, vallási és társadalmi tradíciójú országról hitelesebb képet alkothasson a magyar közvélemény, mint amilyen a Horthy-rendszer turanizmussal és a Trianont követő csalódott elvágódással vegyülő Kelet-felfogásában kialakulhatott Kínáról. A Rákosi-rendszer diktatúrájában kibontakozó magyarországi Kína-percepció, a korszak történelmi és geopolitikai dramaturgiájának megfelelően a Szovjetunióban meghatározott narratíva mentén alakult, és a szovjet-kínai viszonyhoz igazodott.

Kulcsszavak: Kína, hidegháború, ideológia, politikai propaganda, kultúrdiplomácia, totalitárius művészet

IV. SEKCIÓ

Laborczi Dóra: **A Szehlo-gyermekmentés emlékezetpolitikai dimenziói**

Szehlo Gábor evangélikus lelkész kétezer, többségében zsidó származású embert, köztük ezerhatszáz gyereket mentett meg a vészkorszak alatt különböző átmeneti otthonokban, majd 1945–50 között több száz gyerek állt az oltalma alatt a Pax Gyermekotthonban, ahol a Gaudiopolis demokratikus gyermekköztársaság is megalakult. Szehlo Gábor és a nevéhez kapcsolódó gyermekmentés emléke legfőképpen azok visszaemlékezéseinek tükrében formálódik, akiket megmentett: az egykori Szehlo-gyerekek emlékezetében. Az emlékezés ezen sajátossága mellett figyelembe kell vennünk a történelmi kontextust, amely nem csupán a vizsgálat tárgyát képező mikroközösséget – a Szehlo-gyerekek közösségét – segít elhelyezni időben és térben, de megkerülhetetlenné teszi a trauma és az emlékezet viszonyának elemzését és az összevetést azzal, hogy mitől is menekültek meg; valamint a csoportidentitás és emlékezet, továbbá a Szehlo- és Gaudiopolis-történet variánsainak megjelenését különböző történelmi korszakok különböző diskurzusaiban.

Kulcsszavak: második világháború, emlékezetkutatás, memory studies, embermentés, holokauszt, Szehlo Gábor, Szehlo-gyerekek

Kövesdi Veronika: **A fogyasztás kultuszai**

Előadásomban annak bizonyítására teszek kísérletet, hogy a vallási fragmentumoknak kiemelt szerepe van a nyugati társadalmak fogyasztói kultúrájában, és hatékonyan használhatók fel a kereskedelmi marketing és a politikai marketing területén is. A marketing és a kulturális antropológia kapcsolódási pontjainak keretrendszerében, Durkheim, Weber és Alexander elméleteire alapozva bemutatom azt a módszertant, amelyben a fogyasztói kultúra termékeihez kapcsolódó, a vallási rendszerekkel párhuzamos jelenségek vizsgálhatók, majd megállapításaimat több esettanulmány rövid összefoglalásával szemléltetem.

Kulcsszavak: vallási rendszerek, fogyasztói kultúra, CCT, marketing, perszónifikáció, karizma

IV. SZEKCIÓ

Cakir Somlyai Özge:
**From Fourth to Fifth Power
– Reimagining Journalism and Navigating
the New Media Landscape**

This chapter discusses the transformation of journalism in the contemporary, post-industrial, and networked news ecosystem. It explores the expanded definition of journalism and journalists, new journalism methods and techniques, and new managerial and organizational tactics. Additionally, the chapter examines the complexities of media ecosystems, approaches, and frameworks to understand the interplay between platforms, content, and audiences and the social implications of media convergence. It outlines the platforms that define the media ecosystem, the circulation of content, the role of the audience, and the interplay between content and circulation in the current media ecosystem. Finally, it discusses the evolving audience dynamics in new media, emphasizing the reduction of production and access costs and how social media has changed the relationship between media producers and audiences.

Keywords: journalism, journalists, audience, platforms, new media, alternative news media, information ecosystem

Bátorfy Attila:
**Az adatok grafikus ábrázolásának
magyarországi története –Kutatási
eredmények**

Az adatok grafikus ábrázolásának története az adatvizualizáció második aranykorával párhuzamosan lett az elmúlt tizenöt évben népszerű kutatási terület, elsősorban az Egyesült Államokban, Nagy-Britanniában és Németországban. Az ebben az időszakban megjelent tanulmányok, monográfiák azonban szinte kizárólag Nyugat-Európa és az Egyesült Államok ábrázolásai alapján írták ezt a történetet, az adatok grafikus ábrázolását kifejezetten a nyugati kultúra sajátosságaként értelmezve. Lokális kutatások hiányában ezek a szerzők a saját könyvtáraik, archívumaik készletéből dolgoztak, valamint abból, amit angol nyelven fel tudtak lelteni. A doktori kutatásom során az adatábrázolás magyarországi történetét dolgoztam fel. A kezdeti feltételezésemmel ellentétben ez a 18. század közepétől íródó történet jelentősen gazdagabbnak bizonyult, és magyar statisztikusok, újságírók, mérnökök vagy éppen lelkes amatőrök számos grafikai újítással, típussal járultak hozzá az adatok grafikus ábrázolásának gyakorlatához, sok esetben évtizedekkel megelőzve az eddig elsőként ismert példákat. Az eredmények alapján a nemzetközi történetet számos tekintetben újra kell majd írni. Az előadásomat leginkább a kutatásom legérdekesebb, a nemzetközi tapasztalatok és történetírás számára is fontos ábrázolásaira építem fel.

Kulcsszavak: információábrázolás, adatábrázolás, történetírás, térkép, vizuális kultúra

Az előadások időtartama 15 perc. A szekciókat 15–20 perces vita követi.

A konferencia szervezői: Bartal Dóra,
Gaján Éva, Cakir Somlyai Özge és
Gelencsér Gábor

ELTE | BTK
BÖLCSESZETTUDOMÁNYI KAR